

Inleiding

Waarom schrijf ik deze paper over het wel of niet vaccineren van kinderen? Zoiets is toch geen probleem? Dat is wat de meeste mensen zullen zeggen, maar er is ook een betrekkelijk kleine groep mensen die daar anders over denkt, en die hun kinderen niet laten inenten tegen ziekten. Veelal zijn dit orthodoxe christenen uit de protestants-christelijke traditie (Bevindelijk Gereformeerden). Naast hun godsdienstige overtuiging spelen de vaak sociaal en geografisch afgegrensde gemeenschappen een grote rol. Bijvoorbeeld, Staphorst, Rouveen, Urk, en nog enkele (voor de meeste mensen wel bekende) dorpen.

Naast de bezwaren van de orthodoxe christenen zijn er ook bezwaren vanuit de antroposofische hoek, en een medische reden. Ook dit zal aan bod komen in deze paper. Zodoende hoop ik een redelijk compleet beeld te schetsen over het wel of niet vaccineren van kinderen.

De stappen die ik wil zetten in deze paper zijn:

1. Een korte inleiding over het ontstaan van vaccinatie en over hoe het immuunsysteem werkt.
2. Een aantal medische en christelijk-religieuze pro-argumenten over vaccinatie.
3. Een aantal religieuze/levensbeschouwelijke en medische contra-argumenten over vaccinatie.
4. Een slotconclusie aan de hand van onder andere de termen geloof-hoop-liefde uit het boek van G.G. de Kruijf.¹

Ontstaansgeschiedenis van vaccinatie

Hieronder volgt een korte beschrijving van het ontstaan van de wetenschap immunologie. Ik noem hierbij een aantal namen die belangrijk zijn geweest voor de beginfase van deze wetenschap, en ik noem kort wat ze gedaan hebben. De gegevens hieronder zijn gebaseerd op het boek 'Immunobiology, the immune system in health and disease',² en op het boek Vaccinaties bij kinderen.³

Immunologie, de wetenschap waarop de vaccinaties gebaseerd zijn, is een relatief jonge wetenschap. Als vader van deze wetenschap wordt Edward Jenner (1749-1823) genoemd. Hij gebruikte in 1796 koepokstof (vaccinia) als tegenmiddel tegen de, voor mensen vaak dodelijke, menselijke variant daarvan, de kleine pokken. Het was hem namelijk opgevallen dat melkmeisjes in Gloucestershire een milde vorm van pokken doormaakten als zij in aanraking waren geweest met koepokken op de uiers van koeien. Jenner zelf noemde zijn procedure vaccinatie, en tot op de huidige dag wordt deze term gebruikt voor het inbrengen van ziekten in het menselijk lichaam, om een immuunsysteem te ontwikkelen.

Hoewel zijn experiment succesvol was, duurde het nog zo'n twee eeuwen voordat vaccinatie tegen de pokken goed op gang kwam. In 1979 meldde de World Health Organisation (WHO) dat de pokken uitgeroeid waren. Dit was een grote doorbraak in de medische wetenschap. Met het melden van dit gegeven had de WHO drie jaar gewacht. Sinds 1976 was er geen uitbraak van de pokken meer gesignaleerd.

Toen Jenner de vaccinatie introduceerde wist hij helemaal niets af van het bestaan van organismen die besmettelijke ziekten veroorzaken. Pas laat in de 19de eeuw toonde Robert Koch aan dat infectieziekten werden veroorzaakt door micro-organismen. Elke soort is verantwoordelijk voor eigen

---

¹ KRUIJF G.G. DE, *Christelijke Ethiek*, Zoetermeer, 1999

² JANEWAY C.A, TRAVERS P, WALPORT M, SHLOMCHIK, M.J, *Immunobiology*, 6th edition 2005, Garland Science Publishing, pp. 1-2.

³ BURGMEIJER, R. & BOLSCHER, N. *Vaccinaties bij kinderen*, vierde geheel herziene druk, maart 2002.

soorten ziekten. In deze micro-organismen worden vier soorten onderscheiden:

- Virussen
- Bacteriën
- Schimmels
- Parasieten

Door de ontdekkingen van Koch en andere wetenschappers, werden verschillende onderzoekers geprikkeld tot verder onderzoek naar het vaccineren van mensen tegen andere ziekten. Rond 1880 ontwikkelde Louis Pasteur een vaccin tegen cholera bij kippen, en hij ontwikkelde een vaccin tegen hondsdolheid. Deze successen leidden tot een zoektocht naar een mechanisme van het immuunsysteem en naar de ontwikkeling van de wetenschap van de immunologie.

Een specifieke afweer, zoals de productie van antilichamen tegen een specifiek pathogeen is bekend met de Engelse term 'Adaptive Immune Response.' Het ontstaat gedurende het leven van een persoon als een aanpassing tegen infectie door een bepaald organisme. In veel gevallen gaat het om een levenslange bescherming tegen een herinfectie tegen een bepaalde ziekte. Dit is anders dan een aangeboren immuniteit die grotendeels bekend was door het werk van de grote Russische immunoloog Elie Metchnikoff. Hij ontdekte dat verschillende micro-organismen konden worden opgegeten en verteerd door 'phagocytic cells,' die hij macrophagen noemde. Deze cellen zijn direct beschikbaar in het lichaam om de strijd aan te gaan met verschillende pathogenen zonder aan bepaalde voorwaarden te voldoen om een ziekte te bestrijden. Dit is een onderdeel van het aangeboren immuunsysteem.

Er is veel meer wat ik hierover kan zeggen, maar in verband met het aantal woorden zal ik het hierbij moeten laten.

Pro-argumenten over het vaccineren van kinderen.

Hieronder volgen argumenten om kinderen wel te vaccineren. Bij ieder argument leg ik kort uit waarom ik vind dat het een argument voor vaccinatie is. De eerste pro-argumenten komen uit het boek, *Vaccinatie van kinderen*.⁴

Overlijden na ziekten als Difterie, Kinkhoest, Tetanus, Polio enz worden drastisch verminderd, of helemaal gereduceerd tot 0. Kinderen hebben een grotere kans daarmee hun kinderjaren te overleven, of geen schade te ondervinden van de gevolgen van een ziekte uit hun kinderjaren (bijvoorbeeld Polio, dat verlamming met zich mee kan brengen).

Door het uitvoeren van vele vaccinaties kunnen ziekten zwakker worden, en zelfs helemaal verdwijnen. De pokken zijn sinds 1979 officieel uitgeroeid volgens het WHO. Door vaccinatie bescherm je niet alleen deze generatie, maar maak je, door verzwakking van de ziekte, de kans op bescherming tegen de ziekte in een volgende generatie ook mogelijk.

Vaccinatie wekt groepsimmuniteit op. Wanneer een grote groep kinderen op een school gevaccineerd is tegen een bepaalde ziekte, en een enkeling niet, dan beschermt de groep als het ware degene die niet gevaccineerd is, noem het passief vaccineren. Dit is het meest effectief bij een hoge beschermingsgraad (90% of meer). Bij een lagere vaccinatiegraad stijgt de kans op een infectie snel, omdat groepsimmuniteit vermindert.

Een belangrijk religieus argument is de liefde voor de medemens. De Kruijf omschrijft dit als volgt: "Liefde is de vreugdevolle toewijding tot de ander als onze gelijke, met het oog op zijn of haar welzijn

---

⁴ BURGMEIJER, R. & BOLSCHER, N. *Vaccinaties bij kinderen*, vierde geheel herziene druk, maart 2002.

en in de hoop op wederkerige toewending.”⁵ Hier wil ik me richten op de woorden ‘met het oog op zijn of haar welzijn.’ Het welzijn richt zich ook op gezondheid van de mens. Dat welzijn kan zich niet alleen uiten in het willen genezen van een zieke, maar dat welzijn uit zich misschien nog wel meer in het voorkomen van een ziekte. Juist door het voorkomen van een ziekte bewijs je je naaste een liefdedienst, door hem de mogelijkheid te geven op een gezonder leven. Tegelijkertijd doe je daarmee wat God van je vraagt: Hem liefhebben boven al, en de naaste als jezelf.

Want ieder mens wil zelf graag gezond zijn, en gezond blijven. Dat moet je dan ook beogen voor je naaste.

Maar hoe uit je in vaccinatie dan de liefde tot God? God is het die het mogelijk maakt dat de mens een vaccinatie tegen ziekten kan ontwikkelen. In Zijn liefde tot de mensen heeft Hij hun die mogelijkheid gegeven. Uit dankbaarheid moeten wij van zo’n mogelijkheid dan ook gebruikmaken. Onze liefde tot God moet zich dan uiten in dankbaarheid naar Hem die ons die mogelijkheid gaf.

Contra-argumenten over het vaccineren van kinderen

Voor de contra-argumenten noem ik er één uit protestants-christelijke hoek, één uit antroposofische hoek, en een mogelijke medische reden.

Protestants-christelijk⁶

Inenting moet gezien worden als menselijke hoogmoed. Hoogmoed is de oudste zonde. Het willen gelijkzijn aan God. Hierom mag inenting niet. Je zou als mens zelf gaan beslissen over ziekte, en misschien ga je wel zover dat je later zelf ook over je eigen dood beslist. Inenting staat op gespannen voet met de voorzienigheid van God. Om met Zondag 10 van de Heidelberger Catechismus te spreken:⁷ *De voorzienigheid is de almachtige en tegenwoordige kracht van God, waardoor Hij hemel en aarde, met alle schepselen, als met zijn hand in stand houdt en zó regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, eten en drinken, gezondheid en ziekte, rijkdom en armoede en alle dingen, niet bij toeval, maar uit Zijn vaderhand ons ten deel vallen.*

Antroposofisch⁸

In de antroposofie is het doormaken van een kinderziekte een zinvolle betekenis in de ontwikkeling van het kind. Een mens moet als het ware leren door een ontwikkeling. Ervaring is daarbij een zeer belangrijk punt. Een ziekte is ook een ervaring, een ervaring voor de geest, om te weten wat ziekte is, en hoe het voelt, maar ook een ervaring voor het lichaam zelf.

Het draait dus om ontwikkeling bij antroposofen. Vaccinatie ontnemt essentiële stappen in het leerproces.

Het is niet zo dat antroposofen alle vaccinaties afwijzen, want er wordt een onderscheid gemaakt tussen ‘echt gevaarlijke’ ziekten (difterie, kinkhoest, tetanus, polio en rode hond), en ‘minder gevaarlijke’ ziekten (bof, mazelen en Hib-ziekten).⁹ Vaak wordt een DKTP-prik wel toegediend en een BMR-prik stuit vaker op bezwaren.

Medische redenen

Een medische reden tegen het vaccineren zou zijn dat inenting tegen bepaalde ziekten, andere ziekten op zou roepen. Hieronder een tabel met hypothesen van wetenschappers van de symptomen, welke vaccinaties die veroorzaakt zouden hebben en wanneer een eerste publicatie verscheen.¹⁰ Deze tabel is

⁵ KRUIJF, G.G. DE, *Christelijke Ethiek*, Zoetermeer, 1999 p. 147

⁶ Bron: <http://www.scholieren.com/werkstukken/23426>

⁷ OLEVIANUS, C. & URSINUS, Z. *Heidelberger Catechismus*, 1563, Zondag 10 antw. 27, uit het Gereformeerd Kerkboek, Jongbloed 2002

⁸ BURGMEIJER, R. & BOLSCHER, N. *Vaccinaties bij kinderen*, vierde geheel herziene druk, maart 2002.

⁹ Hib staat voor: *Haemophilus influenzae type B*

¹⁰ BURGMEIJER, R. & BOLSCHER, N. *Vaccinaties bij kinderen*, vierde geheel herziene druk, maart 2002.

slechts gedeeltelijk opgenomen. Eén kolom heb ik weggelaten, daar deze irrelevant was.

Symptoom/aandoening	Vaccin	Eerste publicatie van hypthese
Autisme	BMR (mazelen)	Wakefield, 1998
Diabetes mellitus	Hib-vaccin	Classen & Classen 1997
Ziekte van Crohn	BMR (mazelen)	Thompson, 1995
Colitis ulcerosa	BMR (mazelen)	Thompson, 1995
Astma	Kinkhoest-vaccin	Salisbury & Begg, 1996
Atopie en astma	Mazelen-vaccin	Strachan, 1989
Multiple Sclerose (MS)	Hepatitis B-vaccin	Gout, 1997

Slotconclusie

Na de verschillende argumenten doorgenomen te hebben, en bestudeerd te hebben kom ik tot de conclusie dat ik niet tegen ben op het inenten van kinderen tegen ziekten.

Dat de voorzienigheid van God ons zo regeert dat het niet uitmaakt wat wij als mensen doen, daar is geen grond voor. Ik kan het niet verenigen met het beeld dat God zoekt naar eeuwige redding voor alle mensen. Bij het schrijven van dit bezwaar moest ik denken aan het gesprek tussen Jezus en de Farizeeën, waarin zij Hem beschuldigen van dat Hij demonen uitdrijft door de kracht van Beëlzebul. Waarop Jezus antwoordt: Waarom zou ik dat doen? Als ik in naam van Beëlzebul duivels uitdrijf, dan maak ik zijn rijk toch kleiner en het rijk van God toch groter?

Uit deze woorden blijkt dat ziekten niet van God gezonden zijn. God laat ze toe, zoals Hij het bij Job deed, maar God zelf laat geen mensen ziek worden.

God zoekt het goede voor mensen. Hij geeft ons de mogelijkheid tot genezen van en voorkomen van ziekten. Wij mogen daar dankbaar gebruik van maken.

De andere pro-argumenten zijn de uitwerking van het middel dat God ons geeft.

Wij hebben de middelen gekregen. Vanuit de vrijheid die ons geloof met zich mee brengt, kunnen wij ervoor kiezen het te doen of te laten, maar de verantwoordelijkheid voor het goed omgaan met medemensen, in liefde en welwillendheid mogen we niet nalaten.

Waarom ik de argument van de antroposofie verwerp is de volgende. Namelijk dat het leven een leerproces is, daar kan ik tot op zekere hoogte in meegaan. Maar het zeggen dat een ziekte ook zo'n leerproces is, en dat je dat moet ondergaan voor je ontwikkeling, en vervolgens voor de ergste varianten je kinderen laten inenten, en voor mindere varianten niet, is in mijn visie enigszins krom. Zeggen dat een ziekte een leerproces is, maar de 'vreselijkste en moeilijkste en misschien ook wel pijnlijkste' leerprocessen worden vervolgens wel uitgeschakeld.

De hypothesen van enkele wetenschappers blijken te zijn weerlegd in verschillende onderzoeken naar bijwerkingen van vaccinaties. Het is een enkele keer voorgekomen dat de betreffende ziekten opdoken bij mensen die gevaccineerd waren met de desbetreffende vaccins, maar er kon geen verband worden gelegd tussen de ziekte en het vaccin.

Welk verschil maken geloof, hoop en liefde?

Dit heb ik deels al aangegeven in mijn conclusie ten aanzien van de protestant-christelijke

tegenargument. Geloof scheidt een bepaalde vrijheid. En van die vrijheid mogen wij gebruik maken. Mijns inziens mag een keuze die je in geloof doet niet kunnen botsen met de hoop en de liefde waarin het geloof in contact staat.

Om het zo te omschrijven: Iedere ouder wil dat zijn/haar kind goed gezond opgroeit. Wanneer je weet dat er mogelijkheden zijn om een kind een ziekte te onthouden, welk geldig argument is er om kind niet in te enten? Want de verbinding met de liefde is:

- De liefde voor het kind, en het willen zorgdragen voor het welzijn.
- De liefde voor God, die zich uit in het dankbaar aanvaarden van de middelen die God de geneeskunde geeft.

En de verbinding met de hoop?

Wij mogen mensen laten zien wie wij zijn, en waarvoor we staan. Wij verwachten dat Koninkrijk van God, waarin geen ziekte en geen dood meer zal zijn. Wij mogen wegbereiders zijn voor het Koninkrijk. God wil de aarde vernieuwen, en die vernieuwing wordt al zichtbaar in het heden, waarin mogelijkheden voor een betere wereld beetje bij beetje bekend worden. Op die manier staan wij in verbinding als gelovig subject, met de handeling, die we uit liefde doen, en het uiteindelijke doel, waarop wij hopen.

Inhoudsopgave

Inleiding

Pag. 1

<i>Ontstaansgeschiedenis vaccinatie</i>	<i>Pag. 1</i>
<i>Pro-argumenten over het vaccineren van kinderen</i>	<i>Pag. 2</i>
<i>Contra-argumenten over het vaccineren van kinderen</i>	<i>Pag. 3</i>
<i>Slotconclusie</i>	<i>Pag. 4</i>
<i>Inhoudsopgave</i>	<i>Pag. 6</i>
<i>Literatuurlijst</i>	<i>Pag. 7</i>

Literatuurlijst

BURGMEIJER, R. & BOLSCHER, N. *Vaccinaties bij kinderen*, vierde geheel herziene druk, maart 2002.

JANEWAY C.A, TRAVERS P, WALPORT M, SHLOMCHIK, M.J, *Immunobiology*, 6th edition 2005, Garland Science Publishing

KRUIJF, G.G. DE, *Christelijke Ethiek*, Zoetermeer, 1999

<http://www.scholieren.com/werkstukken/23426>